

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2006/147

BETREFT: Deeltijds kunstonderwijs: Bijdrage reproductierecht Semu.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 02.08.2006

1.2 Verzoeker

Cursist.

1.3 Betrokken school

Directeur van een school.
Schoolbestuur.

1.4 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 2 augustus 2006.

Bij brief van 21 augustus 2006 werd de verzoeker en de betrokken school geïnformeerd over de zittingsdag.

Het Gemeentebestuur stuurt een antwoord met een schrijven van 15 september 2006.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Een cursist piano aan de gemeentelijke muziekacademie. Om voor het komende schooljaar te kunnen inschrijven dient naast het inschrijvingsgeld ook een bijdrage reproductierecht Semu van 5 euro te betalen.

Moeten de cursisten deze kosten dragen?

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

Door de wet van 30 juni 1998 betreffende het auteursrecht is het fotokopiëren van originele muziekpartituren verboden. Niettegenstaande deze wetgeving werd er in de praktijk veelvuldig gekopieerd. Op 27 mei 2005 werd door de gemeenteraad beslist een licentieovereenkomst af te sluiten betreffende het reproductierecht van muziekpartituren.

Deze licentieovereenkomst maakt het mogelijk onder bepaalde voorwaarde kopieën te gebruiken in de Academie.

Aan alle cursisten Muziek, Woord en Dans van de academie wordt hiervoor een bedrag van 5 euro gevraagd. De kostprijs voor het maken van de kopie en het papier blijft bepaald op 5 eurocent.

Deze bepalingen werden opgenomen in het schoolreglement voor het schooljaar 2005-2006 van de Academie.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur

2 oktober 2006, 13u.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27.09.2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Paul De Winne, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadsliden

Directeur van betrokken school als vertegenwoordiger van de gemeente.

5. ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk. Deze bepaling geldt ook voor het deeltijds kunstonderwijs

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 31 juli 1990 - Decreet betreffende het onderwijs II

Art. 100bis In het deeltijds kunstonderwijs betaalt een leerling voor elke studierichting waarvoor hij zich inschrijft inschrijvingsgeld. Dat inschrijvingsgeld wordt betaald vóór 1 oktober van het betrokken schooljaar.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

De onderwijsregelgeving voorziet dat in het deeltijds kunstonderwijs een inschrijvingsgeld kan worden voorzien.

In het arrest 40/94 van 19 mei 1994 stelt het Arbitragehof dat het deeltijds kunstonderwijs geen onderwijs is dat kosteloos zou moeten zijn tijdens de duur van de leerplicht.

De conclusie is dat er in het deeltijds kunstonderwijs geen kosteloosheid bestaat. Naast een inschrijvingsgeld kan de school voor hetgeen met onderwijs is verbonden (leermiddelen, instrumenten, uitstappen, e.a.) aan ouders en meerderjarige leerlingen de kosten doorrekenen. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep.

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt vast dat het in het dossier niet gaat om basis- of secundair onderwijs. In het deeltijds kunstonderwijs wordt hier door het schoolbestuur aan alle leerlingen een kost aangerekend voor de betaling aan SEMU voor het reproductierecht van muziekpartituren.

Het gaat om een kost direct verbonden met de lessen omdat de cursisten moeilijk een opleiding kunnen volgen zonder het gebruik van partituren. Het gaat niet om een administratieve kost waarvoor de school als geheel verantwoordelijk is.

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt dat in het kader van de regelgeving inzake het deeltijds kunstonderwijs het aan het schoolbestuur is om in overleg met de participatieorganen om te beslissen of het reproductierecht betaald wordt door het bestuur of door de cursisten of gedeeld door beide.

De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat de school geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken cursist gebruik heeft gemaakt.

De Commissie herneemt haar standpunt dat de te betalen bijdrage voor een bepaalde studie een duidelijk verband moet hebben met de kosten voor die studie van een bepaalde cursist. In het andere geval bestaat het gevaar dat de effectieve onderwijskost voor een bepaalde cursist verhoogd wordt zonder dat er een dienst of product tegenoverstaat.

Het is belangrijk dat in de onderwijswereld aan een kost voor de school en een bijdrage van de ouders of cursist ook een dienst of product verbonden is ten voordele van de onderwijsklant.

De Commissie zorgvuldig bestuur neemt kennis van het standpunt van de antwoordende partij dat er in de afdelingen muziek en woord diverse situaties zich voordoen. Sommige partituren worden in origineel aangekocht. Andere partituren worden slechts secundair gebruikt door de cursisten. Weer andere partituren worden gekopieerd en ten volle aangewend in de lessen. Het is administratief niet haalbaar voor een school om in dit kader een gedifferentieerde prijs te bepalen en op te volgen naar inning toe. In dit verband kan aanvaard worden dat er gewerkt wordt met een beperkt forfaitbedrag dat geldt voor alle cursisten die partituren gebruiken. Het is wenselijk dat het schoolbestuur hierover duidelijk communicatie voert met de cursisten, wat in dit dossier het geval is.

De Commissie zorgvuldig bestuur kan evenwel niet aanvaarden dat cursisten die in een afdeling op geen enkele wijze te maken hebben met partituren, daar toch een bedrag voor moeten betalen. De Commissie huldigt het standpunt van de reële kosten. In dit dossier is er geen verband tussen een kost voor het schoolbestuur, die nochtans duidelijk kan toegeschreven worden aan een af te bakenen groep leerlingen (bv. muziek, dans) en de bijdrage van een bepaalde groep leerlingen (bv. woordkunst), die niet te maken heeft met partituren.

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt dan ook voor dat het reproductierecht, in zover het verantwoord wordt door het kopiëren van partituren, en voor zover het schoolbestuur beslist heeft om het ten laste te leggen van de cursisten, enkel op te vragen bij de cursisten in een opleiding waar direct of indirect partituren worden gebruikt.

Brussel, 2 oktober 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter